

Byggnadsutformning – Bostäder – Invändiga mått

Building design – Housing – Interior dimensions

ARBETSEXEMPLAR
SIS

Innehåll

Orientering.....	3
1 Omfattning.....	4
2 Termer och definitioner.....	4
3 Funktionsmått.....	5
4 Möbler-/inredningsmängder.....	5
5 Tabell 1-10.....	7-23
6 Bilaga A (informativ) Exempel på kombinationer av funktionsmått.....	24-41
Litteraturlista.....	
Länkar.....	

ARBETSEXEMPLAR
SIS

Orientering

Denna standard har utarbetats av SIS/TK 598 "Areamätning och funktionsplanering i byggnader". Standarden är fastställd som svensk standard efter allmän remiss och notifiering till CEN.

Standarden är frivillig och blir tillämplig när den åberopas, t.ex. i en myndighets regler eller i ett avtal mellan beställare och entreprenör. Följaktligen betyder "skall" i standardtexten inte en myndighetsföreskrift utan endast att något skall uppfyllas om man gör anspråk på att ha uppfyllt standarden.

Denna standard är en reviderad version av utgåva SS 914221:2006 *-Byggnadsutformning - Bostäder - Invändiga mått (fastställd 2006-05-05)*. Standarden i sig är en samling funktionsmått med utgångspunkt från funktionshinderpolitiken. Syftet med dokumentet är att vägleda och förtydliga, genom illustrationer och beskrivningar, de allmänna råd som finns i BBR för tillgänglighet.

Sedan förra utgåvan av standarden har Boverkets byggregler (BBR) genomgått flertalet stora ändringar. Vid tidpunkten för revideringen gäller BBR 26 (BFS 2011:6 med ändringar t.o.m. BFS 2018:4). Även andra regelverk, t ex Arbetsplatsens utformning AFS 2009:2, har ändrats.

Målgruppen för standarden är var och en som är delaktig i ett byggprojekt som omfattas av PBL, PBF och BBR, exempelvis arkitekter, myndigheter som granskar bygglov eller som arbetar med bostadsanpassningar, byggherrar, förvaltare, projektutvecklare, fastighetsägare och entreprenadföretag.

Normalnivån motsvarar den avvägning av samhälleliga krav som riksdagen beslutat om och som kommer till uttryck i lagen PBL (SFS 2010:900 med ändringar t.o.m. SFS 2018:1370) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk m.m. samt i förordningen PBF (SFS 2011:338 med ändringar t.o.m. SFS 2018:1546) om tekniska egenskapskrav m.m. och i BBR. För den som önskar beställa eller projektera bostäder med förbättrad tillgänglighet finns lämpliga mått angivna under rubriken Höjd nivå (Utökad tillgänglighet).

Följande förändringar har gjorts jämfört med tidigare utgåva:

Standarden har anpassats till Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2009:2) och ändrade förutsättningar i BBR 26 (BFS 2011:6 med ändringar t.o.m. BFS 2018:4) gällande utrymme för arbetstagare (medhjälpare).

SS 914221 - *Byggnadsutformning - Bostäder - Invändiga mått* och SS 914222 - *Byggnadsutformning - Bostäder - Funktionsplanering* har sammanförts till ett dokument. En bilaga med exempel på kombinationer av funktionsmått samt lägenhetsexempel har lagts till. I övrigt har redaktionella ändringar och vissa förtydliganden gjorts.

1 Omfattning

Denna standard anger funktionsmått som underlag för projektering av ändamålsenligt utformade, utrustade och tillgängliga bostäder. Dokumentet omfattar mått på möbler, inredning och utrustning samt betjäningsareor till dessa.

Dokumentet omfattar måttuppgifter för dörröppningar och passageareor. Standarden är baserad på aktiviteter och inte rum.

2 Termer och definitioner

För tillämpning av detta dokument gäller de termer och definitioner som följer nedan.

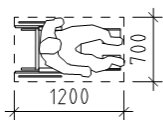
ANM: Normalnivå, sänkt nivå och höjd nivå är begrepp som används i BFS 2018:4.

2.1 Tillgänglighetsnivåer

Funktionsmått som används för tillgänglighetsanpassning i bostäder baserade på storlek på rullstol och plats för medhjälpare.

2.2 Normalnivå

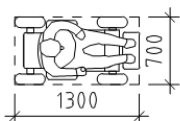
Grundläggande tillgänglighet med funktionsmått för manuell eller liten eldriven rullstol och plats för en medhjälpare.

Figur 1 - Funktionsmått för manuell eller liten eldriven rullstol och plats för en medhjälpare.

2.3 Höjd nivå

Utökad tillgänglighet med funktionsmått för elektrisk rullstol och plats för två medhjälpare.

Figur 2 - Funktionsmått för elektrisk rullstol och plats för två medhjälpare.

2.4 Sänkt nivå

Funktionsmått i delar av bostaden där inte lagstiftningen ställer krav på tillgänglighet för personer med full rörelseförmåga.

ANM: Sänkt nivå kan användas i delar av bostaden där inte lagstiftningen ställer krav på tillgänglighet och användbarhet.

2.5 Funktionsmått

Mått i bostad som innefattar passagearea och betjäningsarea.

2.6 Betjäningsarea

Yta runt möbler för att vara nåbara från rullstol.

2.7 Passagearea

Utrymme för manövrering med rullstol med eller utan medhjälpare.

3 Möbler-/inredningsmängder

Det här avsnittet anger exempel på lämplig möblering i olika utrymmen i en bostad.

* anger att som alternativ kan enheten placeras i annat utrymme i bostaden än det angivna.

3.1 Entré

Mått på ritning för kapphylla och högskåp ska anges enligt tabell 8 *.

Stol eller uppställningsplats för rullstol i närheten av entrén bör finnas. Låg förvaringsmöbel i närheten av entrén samt vändplats för rullstol (om möjligt direkt innanför entrédörren) bör tillgodoses.

3.2 Samvaro och arbete

Samvaroutrymmen bör vara uppdelade i olika ytor/rum så som arbetsplats och matplats.

Arbetsplats kan förläggas till separat arbetsrum och matplats till separat matrum. Se tabell 3 och tabell 4.

ANM: Uppdelning av ytor eller rum i samvaroutrymmena möjliggör att olika medlemmar i hushållet samtidigt kan engagera sig i aktiviteter.

* Plats för 1 bokhylla bör finnas för lägenheter för 1 person

* Plats för 3 bokhyllor bör finnas för lägenheter för 2 personer eller större. Plats för stor arbetsplats alternativt extra matplats för 4 personer, samt plats för tv (lämpligt placerad i förhållande till sittgruppen) bör tillgodoses.

Plats bör finnas för sittgrupp(-er) för följande antal personer:

Bostad för 1 person	4 sittplatser
Bostad för 2-3 personer	5 sittplatser
Bostad för 4-5 personer	6 sittplatser
Bostad för fler än 5 personer	7 sittplatser

3.3 Måltid

Matplats bör dimensioneras för det antal personer som bostaden är avsedd för, plus två gästplatser, dock maximalt 8 platser totalt. I bostad om högst 35 kvm bör finnas plats för endast en gästplats. Se tabell 5.

3.4 Sömn

Sovplatser för antalet personer som bostaden är avsedd för, fördelade i sovrum för en eller två personer. Sovrum bör ej placeras intill loftgång.

Per person/antalet personer syftar på det antal personer (= antalet sängplatser 9M x 21M) för vilka bostaden är avsedd och som anges på den möblerade lägenhetsplanen. Se tabell 2.

Minst en sängplats i bostaden ska kunna användas av person i rullstol och efter ommöblering kunna ordnas med tillgång för medhjälpare på sängens bortsida (vid sjukdom, funktionsnedsättning, mm). Ena sidan ska då vara tillgänglig för person i rullstol. Dessutom ska parsäng vara tillgänglig från ena sidan för person i rullstol och medhjälpare.

Åtminstone en del av klädförvaringsutrymmet bör kunna nås från sovrummen. 6M per person anges här i samband med varje sovplats.

Möblering i sovrum för en person:

Säng med avställningsyta liten arbetsplats*

Bokhylla*

Klädförvaring 6M*

Möblering i sovrum för två personer:

Två sängar bredvid varandra med var sin avställningsyta (paruppställning)

Barnsäng eller liten arbetsplats Klädförvaring 12M*

3.5 Hygien

Utrymmen för personhygien ska utformas som badrum, duschrum eller toaletterum. De kan också inrymma tvättutrustningen. Tillgängligt hygienutrymme ska nås från neutralt utrymme (gäller ej badrum/duschrum/toaletterum som tillhör ett sovrum eller samvaro/sovrum). Se tabell 10.

Minst ett hygienrum i bostaden ska möjliggöra toalettbesök för en person i rullstol.

Rullstolsanvändare ska kunna duscha i hygienrummet efter borttagande av eventuellt badkar.

Rördragning under tvättställ ska ge fritt utrymme för rullstol. Varje plan med sovrum ska ha toaletterum eller bad-/duschrum.

Utöver badrum/duschrum med wc ska ett extra toaletterum i bostäder för fler än fyra personer finnas och innehålla WC-stol, tvättställ, spegel och skåp*.

3.6 Toalett

I toaletterum ska det finnas WC-stol, tvättställ och spegel. Se tabell 10.

3.7 Bad/dusch

I badrum/duschrum ska det finnas badkar med handdusch och stödhandtag. Badkar kan ersättas av duschplats med stödhandtag. Se tabell 10.

3.8 Tvätt

Torktumlare och tvättmaskin bör placeras i rad.

Placeras tvättutrustningen i ett separat, eget utrymme, ska tvättho finnas. Se tabell 10.

ANM: Tvättpelare (torktumlare ovanpå tvättmaskin) är oftast olämplig för personer med funktionsnedsättningar.

3.9 Källsortering

Utrymme för sortering av avfall i olika fraktioner i separata kärl i bostaden ska finnas. Placering bör ske i kök eller i bostaden andra lämpliga utrymmen såsom exempelvis städsåp eller förråd.

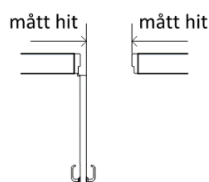
4 Mått

Tabell 1 - 10 visar mått i bostadsutformning för olika delar av bostaden. Radiatorer, värmerör, schakt o.d. ska inte inkräkta på angivna funktionsmått. Socklar, foder o.d. får dock inkräkta med max 25 mm.

■ ■ ■ ■ Gränsmått för passagearea/betjäningsarea

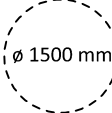

Figur 3 - Mätregel för skjutdörr

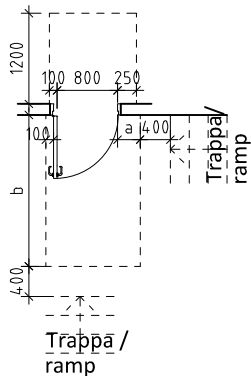
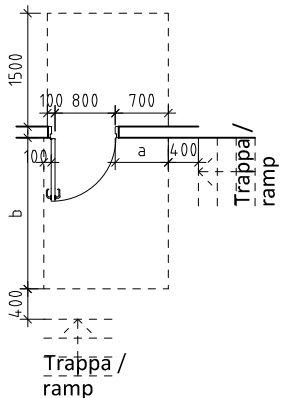
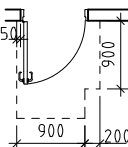
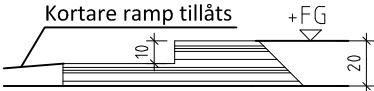

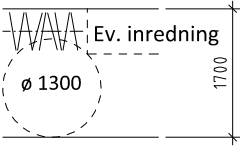
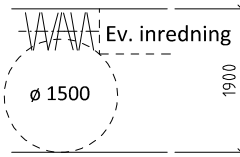

Figur 4 - Mätregel för slagdörr

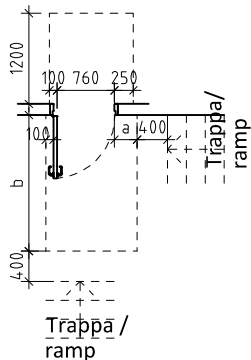
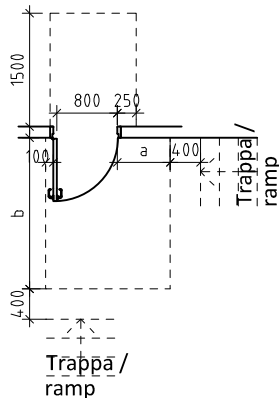
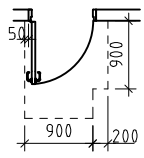
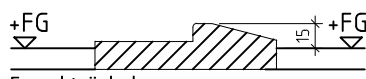
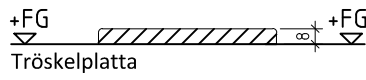
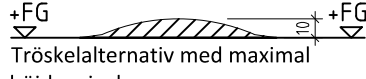

Tabell 1 - Passager och dörrar

	Normalnivå	Höjd nivå	Sänkt nivå
	Grundläggande tillgänglighet	Utökad tillgänglighet	Utan krav på tillgänglighet
<p>Rak passage</p> <p>Med kort passage menas mindre än eller lika med 1 meter.</p>	 <p>kort passage förbi möbler</p> <p>mellan möbler och vägg</p> <p>mellan väggar</p>	 <p>kort passage förbi möbler</p> <p>mellan möbler och vägg</p> <p>mellan väggar</p>	 <p>kort passage förbi möbler</p> <p>trappa inom bostad (handledare/räcke får inkräkta)</p> <p>mellan väggar</p>
<p>Passage där man skall kunna vända 90°, t.ex. genom dörr på långsidan</p>		 <p>om fritt passagemått i dörr är 900 mm</p> <p>om fritt passagemått i dörr är 800 mm</p>	
<p>Rullstols vändmått</p>	 <p>∅ 1300 mm</p>	 <p>∅ 1500 mm</p>	<p>inte aktuellt</p>

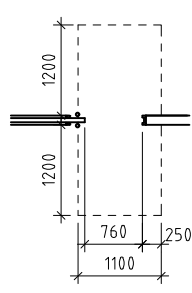
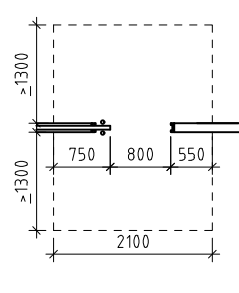
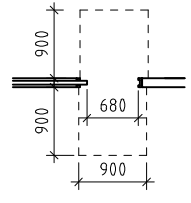
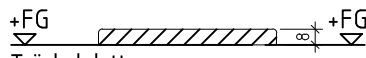

Tabell 1 - Passager och dörrar forts. 1

	Normalnivå	Höjd nivå	Sänkt nivå														
	Grundläggande tillgänglighet	Utökad tillgänglighet	Utan krav på tillgänglighet														
Entrédörr, dörr till balkong/uteplats	 <p>Fritt passagemått min. 800 mm med dörren öppen 90°</p> <table border="1"> <tr> <td>a</td> <td>b</td> </tr> <tr> <td>300</td> <td>2000</td> </tr> <tr> <td>550</td> <td>1700</td> </tr> <tr> <td>700</td> <td>1500</td> </tr> <tr> <td>1150</td> <td>1200</td> </tr> </table> <p>a eller b ökar med 400 mm vid nedåtgående trappa/ramp</p> <p>Utrymme för vändning av elrullstol skall finnas nära dörrens utsida</p>	a	b	300	2000	550	1700	700	1500	1150	1200	 <p>Fritt passagemått min. 800 mm med dörren öppen 90°</p> <table border="1"> <tr> <td>a</td> <td>b</td> </tr> <tr> <td>700</td> <td>2000</td> </tr> </table> <p>a eller b ökar med 400 mm vid nedåtgående trappa/ramp</p> <p>Utrymme för vändning av elrullstol skall finnas nära dörren</p>	a	b	700	2000	
a	b																
300	2000																
550	1700																
700	1500																
1150	1200																
a	b																
700	2000																
Tröskel	 <p>Fasad tröskel med maximal höjdangivelse</p> <p>Streckad linje avser överkant färdig beläggning</p>	 <p>Fasad tröskel med maximal höjdangivelse</p> <p>Streckad linje avser överkant färdig beläggning</p>	Inte aktuellt														
	<p>Även små nivåskillnader försvårar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Bäst är tröskelfria lösningar.</p>																
Entré Vändplats för rullstol			som normalnivå														

Tabell 1 - Passager och dörrar forts.2

	Normalnivå	Höjd nivå	Sänkt nivå														
	Grundläggande tillgänglighet	Utökad tillgänglighet	Utan krav på tillgänglighet														
Innerdörr (slagdörr)	 <p>Fritt passagemått min. 760 mm med dörren öppen 90°</p> <table border="1"> <tr> <td>a</td> <td>b</td> </tr> <tr> <td>300</td> <td>1800</td> </tr> <tr> <td>550</td> <td>1600</td> </tr> <tr> <td>700</td> <td>1400</td> </tr> <tr> <td>1150</td> <td>1200</td> </tr> </table> <p>a eller b ökar med 400 mm vid nedåtgående trappa/ramp</p> <p>vid arbetsbänk ökas a till 450 mm</p> <p>vid diskmaskin eller breda skåpluckor (>400) ökas a till 650 mm</p> <p>utrymme för vändning av rullstol skall finnas nära dörren</p>	a	b	300	1800	550	1600	700	1400	1150	1200	 <p>Fritt passagemått min. 800 mm med dörren öppen 90°</p> <table border="1"> <tr> <td>a</td> <td>b</td> </tr> <tr> <td>700</td> <td>1500</td> </tr> </table> <p>a eller b ökar med 400 mm vid nedåtgående trappa/ramp</p> <p>utrymme för vändning av rullstol skall finnas nära dörren</p>	a	b	700	1500	 <p>Fritt passagemått min. 680 mm</p>
a	b																
300	1800																
550	1600																
700	1400																
1150	1200																
a	b																
700	1500																
Trösklar	 <p>Fasad tröskel</p> <p>Tröskelplatta</p> <p>Tröskelalternativ med maximal höjdangivelse.</p>	 <p>Rundad tröskel med maximal höjdangivelse.</p>	Inte aktuellt														
	<p>Även små nivåskillnader försvårar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Bäst är tröskelfria lösningar. Nivåskillnader vid t.ex. parkettgolv och klinker kan utjämnas med fasad tröskel. Hygienrum kan förses med mjuk gummitröskel som är överkörningsbar med rullstol och rollator.</p>																

Tabell 1 - Passager och dörrar forts.3

	Normalnivå	Höjd nivå	Sänkt nivå
	Grundläggande tillgänglighet	Utökad tillgänglighet	Utan krav på tillgänglighet
<p>Innerdörr (skjutdörr)</p>	 <p>Fritt passagemått min. 760 mm Bygelhandtag plus friyta för handen på båda sidor om handtaget tar cirka 200 mm utrymme för vändning av rullstol skall finnas nära dörren</p>	 <p>Fritt passagemått min. 800 mm Bygelhandtag plus friyta för handen på båda sidor om handtaget tar cirka 200 mm utrymme för vändning av rullstol skall finnas nära dörren</p>	 <p>Fritt passagemått min. 680 mm</p>
<p>Trösklar</p>	 <p>Tröskelplatta</p> <p>Tröskelalternativ med maximal höjdangivelse.</p>	 <p>Rundad tröskel med maximal höjdangivelse.</p>	
<p>Även små nivåskillnader försvårar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Bäst är tröskelfria lösningar. Nivåskillnader vid t.ex. parkettgolv och klinker kan utjämnas med fasad tröskel. Hygienrum kan försees med mjuk gummitröskel som är överkörningsbar med rullstol och rollator.</p>			

Tabell 2 - Sovrum

	Normalnivå	Höjd nivå	Sänkt nivå
	Grundläggande tillgänglighet	Utökad tillgänglighet	Utan krav på tillgänglighet
<p>Säng i enpersonsovrumsrum och i tvåpersonsovrumsrum där paruppställning inte används</p> <p>Standardmått för säng 2100 x 900 mm. Nattysbord 450x450 mm.</p>	<p>Area som krävs för att minst en tillgänglig och användbar sängplats med tillgång för hjälpare på sängens bortsida skall kunna ordnas i en bostad.</p>	<p>Area som krävs för att minst en tillgänglig och användbar sängplats med tillgång för hjälpare på sängens bortsida skall kunna ordnas i en bostad.</p>	
<p>Förflyttning mellan säng och rullstol eller rollator</p> <p>Oberoende av nivå</p>			
<p>För att en person ska hamna rätt från början vid en förflyttning mellan säng och rullstol eller rollator krävs det ett fritt utrymme utmed sängens hela långsida.</p>			
<p>Parsäng i tvåpersonsovrumsrum</p>	<p>Måttet 800-900 är beroende av om betjäningssaren gränsar till möbler eller fast inredning/vägg. Se passagemått, sid 5.</p>	<p>Passage in/ut genom dörr måste ske där svängradie finns i sovrumsrummet</p>	
<p>Barnsäng</p>			

Tabell 3 - Arbetsplatser och hyllor

	Normalnivå	Höjd nivå	Sänkt nivå
	Grundläggande tillgänglighet	Utökad tillgänglighet	Utan krav på tillgänglighet
Liten arbetsplats			
Stor arbetsplats			
Bokhylla			
Bokhylla/ låg förvaringsmöbel	<p>hög förvaringsmöbel</p> <p>låg förvaringsmöbel</p>	<p>hög förvaringsmöbel</p> <p>låg förvaringsmöbel</p>	<p>hög förvaringsmöbel</p> <p>låg förvaringsmöbel</p>

Tabell 4- Vardagsrum

<p>Fåtölj Soffa Karmstol Stol</p> <p>Oberoende av nivå</p>	<p>En sittplats ska vara utbytbar mot plats för rullstol.</p> <p> fåtölj: 1200 (width), 800 (seat width), 1600 (depth), 600 (front depth), 800 (back depth), 200 (height), 250 (clearance) </p> <p> 2-sitssoffa: 1600 (width), 1500 (depth), 600 (front depth), 900 (back depth), 250 (clearance) </p> <p> 3-sitssoffa: 2100 (width), 1500 (depth), 600 (front depth), 900 (back depth), 250 (clearance) </p> <p> karmstol: 650 (width), 1200 (depth), 600 (front depth), 600 (back depth) </p> <p> stol: 500 (width), 1000 (depth), 500 (front depth), 500 (back depth) </p>
<p>TV</p>	<p>Motsvarar en 55 tums TV</p>

Tabell 4 - Vardagsrum forts.1

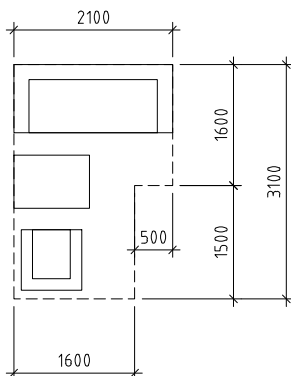
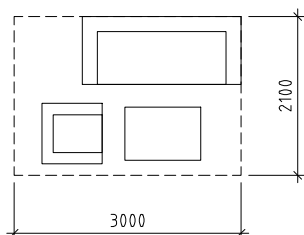
Normalnivå - Grundläggande tillgänglighet

Exempel på sittgrupper i olika stora bostäder.
Varje sittgrupp innehåller en tresitssoffa som kan användas som gästsäng samt en fåtölj som kan bytas ut mot en rullstol.
Bostäder högst 35 kvm kan möbleras med kombinerad säng och soffa eller 2-sitssoffa och säng.

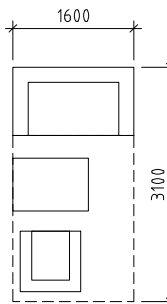
För personer i rullstol ska förflyttningsväg fram till sittgrupp finnas.

Bostadens storlek

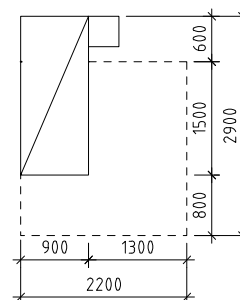
1 person

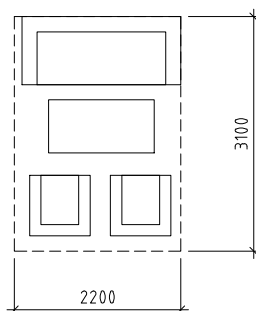
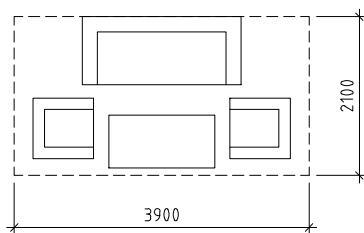
Högst 35 kvm

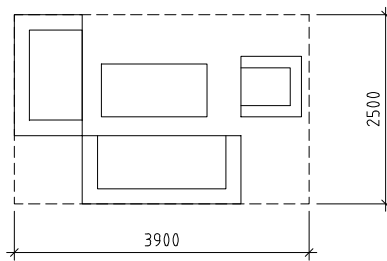
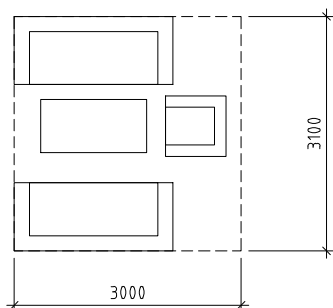
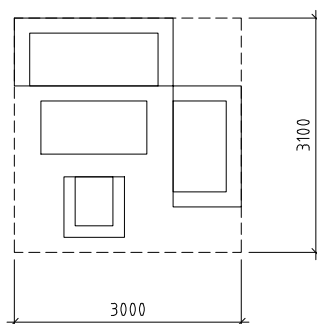
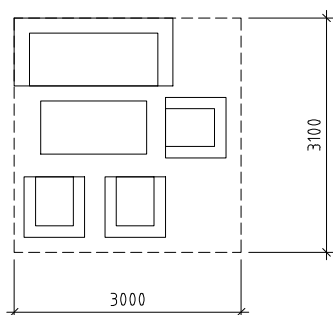
+

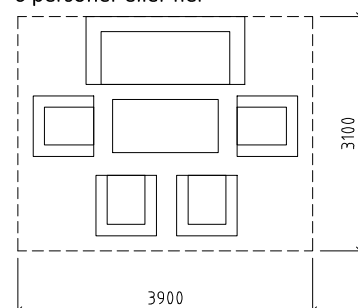
2-3 person

4-5 personer

6 personer eller fler

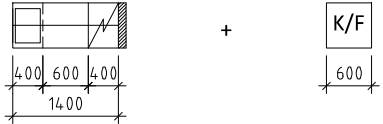
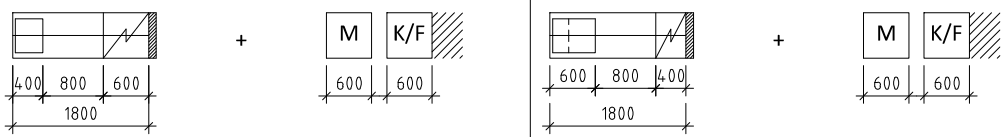
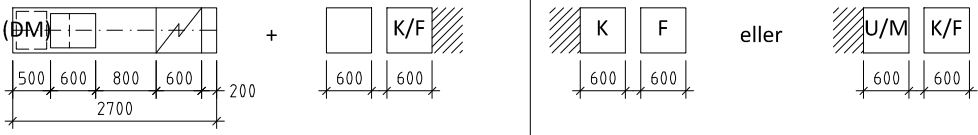
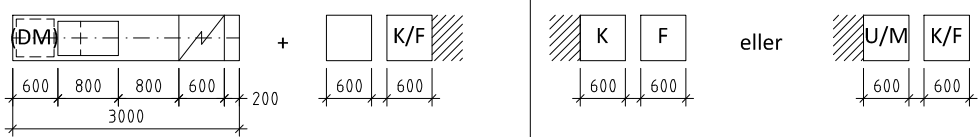
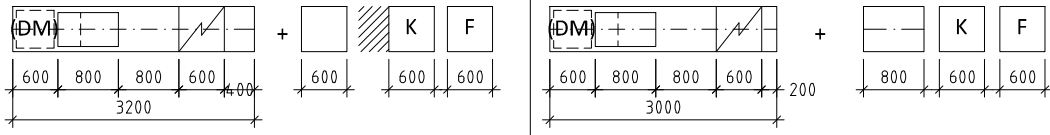
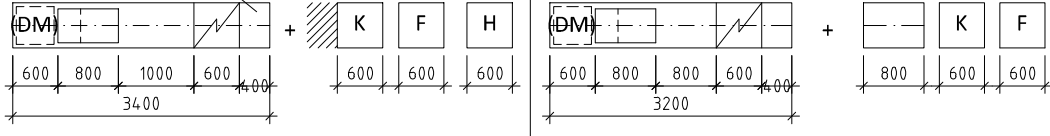
Tabell 5 - Matplats

	Normalnivå	Höjd nivå	Sänkt nivå
	Grundläggande tillgänglighet	Utökad tillgänglighet	Utan krav på tillgänglighet
<p>Matplats dimensioneras för det antal personer som bostaden är avsedd för, plus 2 gästplatser, dock max 8 platser totalt.</p> <p>I bostad högst 35 kvm behövs endast 1 gästplats.</p>	<p>Sittplats för 2 personer Bordsbredd 900 mm krävs för fritt utrymme mellan bordsben</p>	<p>Sittplats för 2 personer Bordsbredd 900 mm krävs för fritt utrymme mellan bordsben</p>	
	<p>Jämnt antal sittplatser</p>	<p>Jämnt antal sittplatser</p>	<p>Jämnt antal sittplatser</p>
	<p>Udda antal sittplatser</p>	<p>Parallellt med köksinredningen räknas fritt mått från stolens ryggstöd. Detta för att inte stolen ska inkräkta på funktionsytan framför diskbank mm.</p> <p>Udda antal sittplatser</p>	<p>Udda antal sittplatser</p>
	<p>Udda antal sittplatser</p>	<p>Udda antal sittplatser</p>	<p>Udda antal sittplatser</p>
	<p>Udda antal sittplatser</p>		<p>Udda antal sittplatser</p>

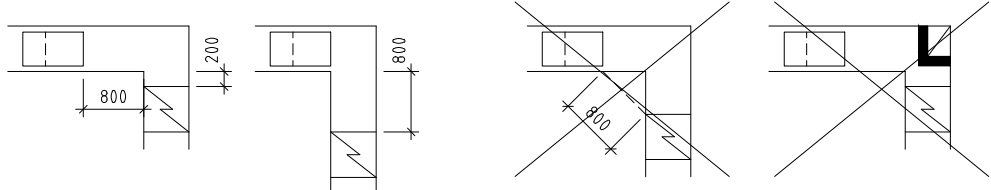
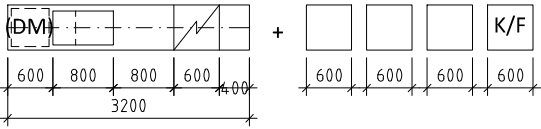
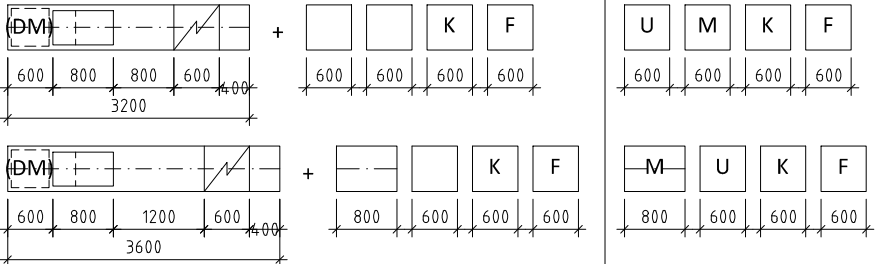
Tabell 6 Köksinredning

	Normalnivå	Höjd nivå	Sänkt nivå
	Grundläggande tillgänglighet	Utökad tillgänglighet	Utan krav på tillgänglighet
<p>Köksinredning</p> <p>Vid anpassning åstadkoms vändmått 1300 resp. 1500 genom att några skåp under bänk tas bort.</p>	<p>Mått till vägg, fast inredning, bord (stol räknas inte)</p>	<p>Mått till vägg, fast inredning, bord (stol räknas inte)</p>	<p>*) 1100 vid lågt placerad ugn</p>
<p>Kyl, frys och kyl/frys</p> <p>Mått från utsida dörrblad. Observera att dörrtjockleken kan variera mycket beroende på fabrikat.</p> <p>Obs! Radiatorer eller fönsterbänkar får inte inkräkta på dörrbladets öppningsvinkel vid hörn.</p> <p>Städskåp - se Tabell 8</p>	<p>Vid frysskåp med utdragbara lådbackar inom tillgänglig höjd kan måttet på gångjärnssidan minska till 50 mm.</p>	<p>Avställningsyta</p> <p>b-mått görs 1500 om det inte går att göra knäfritt under någon intilliggande yta.</p>	
<p>Inbyggd ugn</p> <p>På grund av risk för brännskador ska högskåp för inbyggd ugn alltid ha 200 mm passbit vid hörn</p> <p>Inbyggd ugn med gejdrar eller underkantshängd lucka ska alltid ha 100 mm passbit vid hörn</p>	<p>Vid frysskåp med utdragbara lådbackar inom tillgänglig höjd kan måttet på gångjärnssidan minska till 50 mm.</p>	<p>b-mått görs 1500 om det inte går att göra knäfritt under någon intilliggande yta.</p>	
<p>Diskmaskin</p>			

Tabell 7 - Inredningslängder matlagning

Normalnivå			
Grundläggande tillgänglighet			
Inredningslängder för matlagning	<p>Förklaringar:</p> <p>H = högskåp (med utdragbara hyllor/lådor, kan ha inbyggd ugn/mikro) K = kylskåp (behöver inte uppta hela volymen) F = frysskåp (behöver inte uppta hela volymen) M = mikro för inbyggnad U = ugn för inbyggnad A = avställningsyta (DM) = ev. plats för diskmaskin. Diskmaskin ska helst inte placeras mellan spis och diskho.</p> <p> = fri golvyta för kompletteringar vid bostadsanpassning. Ytan får reduceras med motsvarande bänklängd som överskrider normalnivån. Komplettering kan t ex vara högskåp för ugn och mikro eller separat kyl och frys i bostad med K/F. = minimimått mot vägg pga brandrisk = avställningsyta, alternativt golvyta för kompletteringar vid bostadsanpassning</p> <p>Arbetsytan mellan spis och ho ska vara minst 800 mm och max 1200 mm för bostadsanpassning.</p>		
	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">Basutförande</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">Variant</td> </tr> </table>	Basutförande	Variant
Basutförande	Variant		
Bostad avsedd för en studerande högst 35 kvm			
Bostad avsedd för 1 person högst 35 kvm samt kök i entréplan i bostad i flera våningar med kök på annat plan			
Bostad avsedd för 1 person högst 55 kvm			
Bostad avsedd för 2 personer över 55 kvm			
Bostad avsedd för 3-4 personer			
Bostad avsedd för fler än 4 personer	<p style="text-align: center;">Ev. avställningsyta</p> 		

Tabell 7 - Inredningslängder matlagning forts. 1

<p>Vinkling av bänkinredning</p>	 <p>Måttet 800 mm gör det enkelt att kunna ta bort ett skåp mellan spis och diskho för att kunna göra köket tillgängligt för rullstolsburna.</p> <p>Detaljutformning - se bilaga A.5</p> <p>Ej tillåten utformning. Schakt oavsett storlek får inte inkräkta på måtten.</p>
<p>Höjd nivå</p>	
<p>Utökad tillgänglighet</p>	
<p>Inredningslängder för utökad tillgänglighet</p>	<p>I nivån för utökad tillgänglighet behövs alltid arbetsyta mellan spis och ho som är minst 800 mm och max 1200 mm. Diskmaskin ska inte placeras mellan spis och ho. Dessutom behövs ytterligare friyta för högskåp (separat kyl och frys, inbyggnadsugn eller mikro).</p> <p>Avställningsyta skall alltid finnas i direkt anslutning till kyl, <u>spis</u> och ugn.</p> <p>Här visas endast tre exempel på den extra friyta som behövs i nivån med utökad tillgänglighet.</p> <p>Förklaringar: se Normalnivå</p>
<p>Basutförande</p>	<p>Variant</p>
<p>Bostad avsedd för 2 personer över 55 kvm</p>	
<p>Bostad avsedd för 3-4 personer</p>	

Tabell 8 - Förvaring

	Normalnivå	Höjd nivå	Sänkt nivå
	Grundläggande tillgänglighet	Utökad tillgänglighet	Utan krav på tillgänglighet
<p>Förvaring</p> <p>Högsåp Garderob Städsåp Linnesåp</p> <p>Högsåp för inbyggnad ugn - se Tabell 6</p>	<p>Två högsåp (12M) eller motsvarande volym samt städsåp ska vara tillgängliga i klädkammare, skjutdörrsgarderob eller som högsåp.</p> <p>Tillgängligt högsåp ej i hörn</p> <p>Tillgängligt högsåp i hörn</p>	<p>Två högsåp (12M) eller motsvarande volym samt städsåp ska vara tillgängliga i klädkammare, skjutdörrsgarderob eller som högsåp.</p> <p>b-mått görs till 1500 om det inte går att göra knäfritt under någon intilliggande yta.</p>	
Skjutdörrsgarderob		Inte användbart vid höjd nivå.	
<p>Klädförvaring/förråd inom bostad</p> <p>OBS! Utanför bostaden är det rullstolar med $\varnothing 1500$ mm som är dimensionerande.</p>	<p>12M stånglängd skall vara tillgänglig (alternativ till de två högsåpen ovan)</p> <p>Grundare högsåp än standard ger en längre stånglängd.</p> <p>Enkelsidig</p> <p>Dubbelsidig</p> <p>Skraffering redovisar förvaringsyta.</p>	<p>Enkelsidig</p> <p>Dubbelsidig</p> <p>Skraffering redovisar förvaringsyta.</p>	<p>Enkelsidig</p> <p>Dubbelsidig</p>

Tabell 8 - Förvaring forts.

		Förvaring i bostäder										
		Mängderna gäller samtliga nivåer.										
Storlek på bostad	Skåpbredd/stånglängd angivna i M. 1M = 100 mm						Förråd					
	Två högskåp (12M) eller motsvarande volym samt städskåp ska vara tillgängliga vid grundläggande och utökad tillgänglighet.						Förråd görs tillgängliga oavsett om kravet på tillgänglig stånglängd är uppfyllt.					
	Entréutrymme Kapphylla Garderob	Övrigt inkl. linneskåp Förvaring kan finnas i högskåp, klädkammare eller i skjutdörrsgarderob		Totalt	Städskåp	Källsortering i kök	Cykel	Barnvagn	Övrigt Säsongsförvaring			
Bostad avsedd för en studerande högst 35 kvm	 4M	 6M	 6M	12 M	 4M	2 kärl min 20 lit tot 2 kärl* min 20 lit tot	1 st		1 kvm			
Bostad avsedd för 1 person högst 35 kvm	 4M	 6M	 6M	12 M	 4M	2 kärl min 20 lit tot 2 kärl* min 20 lit tot	1st		1 kvm			
Bostad avsedd för 1 person högst 55 kvm	 6M	 6M	 6M	 6M	 6M	18 M	 5M	2 kärl min 20 lit tot 2 kärl* min 20 lit tot	1 st	1 st	1 kvm	
Bostad avsedd för 2 personer	 6M	 6M	 6M	 6M	 6M	 6M	24 M	 6M	4 kärl min 20 lit tot 2 kärl* min 20 lit tot	2 st	1 st	2 kvm
Bostad avsedd för 3 personer	 6M	 6M	 6M	 6M	 6M	 6M	30 M	 6M	4 kärl min 20 lit tot 4 kärl* min 20 lit tot	3 st	1 st	3 kvm
Bostad avsedd för 4 personer	 8M	 6M	 6M	 6M	 6M	 6M	36 M	 6M	4 kärl min 20 lit tot 4 kärl* min 20 lit tot	4 st	1 st	4 kvm
Bostad avsedd för 5 personer	 10M	 6M	 6M	 6M	 6M	 6M	42 M	 6M	4 kärl min 20 lit tot 4 kärl* min 20 lit tot	4 st	1 st	5 kvm
Bostad avsedd för 6 personer	 12M	 6M	 6M	 6M	 6M	 6M	48 M	 6M	4 kärl min 20 lit tot 4 kärl* min 20 lit tot	4 st	1 st	6 kvm

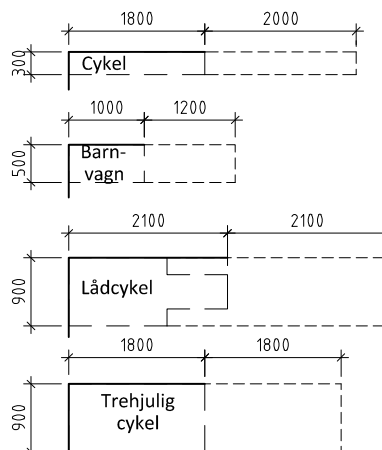
Angivna mängder för förvaring förutsätter att skåpdjupet (eller det tillgängliga djupet i öppen förvaring i entré eller klädförvaringsutrymme) är 6M (för väggskåp 3M), och att skåpstommehöjden är 21M för högskåp (totalhöjd 22½M inklusive sockel), 7M för bänkskåp och 8½M för väggskåp. Om grundare och/eller lägre skåp används ska den totala skåpbredden ökas för att kompensera för volymbortfallet.

Förvaring kan placeras i sovrum, klädkammare eller neutralt utrymme.

Barnvagnsförråd anordnas för 1 barnvagn per 20 bostäder, dock ett rum per trapphus.

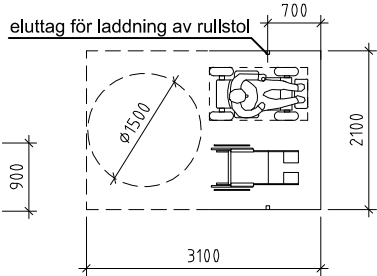
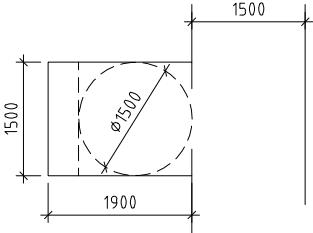
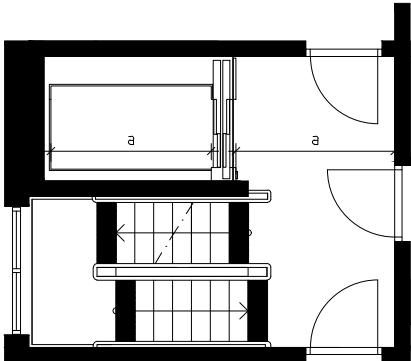
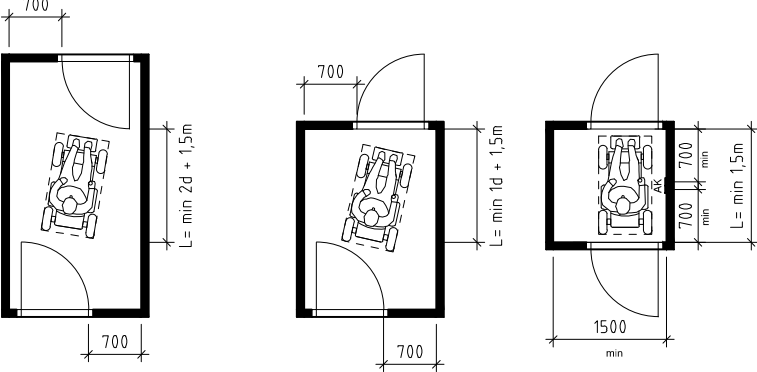
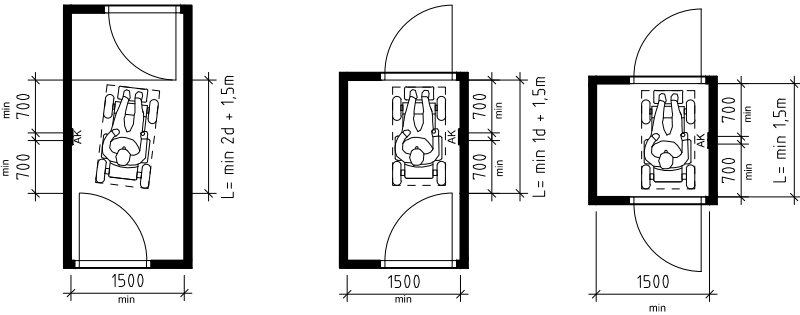
Avfallskvarn i kök kan ersätta ett kärl i kärtsorteringen.
*Rekommenderas extra för fri placering i bostaden i exempelvis städskåp eller förråd.

Mått vid cykelförvaring

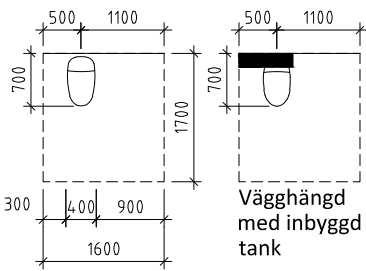
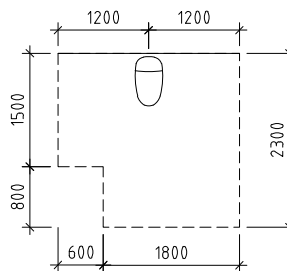
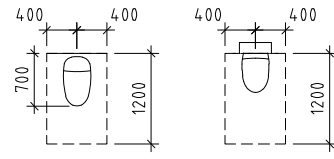
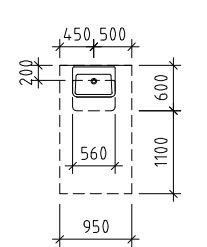
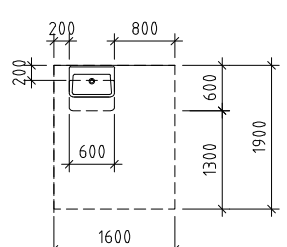
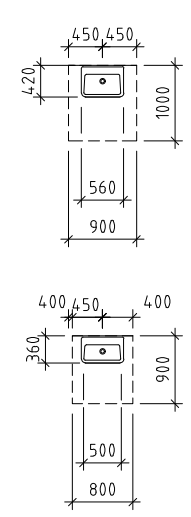
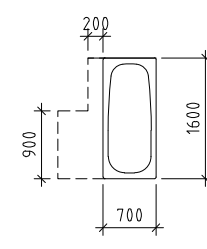
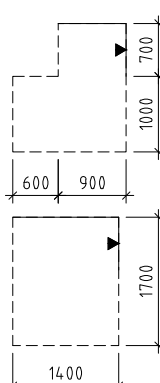
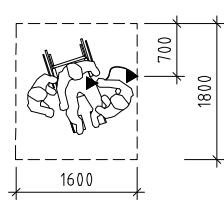
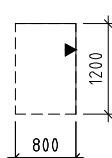

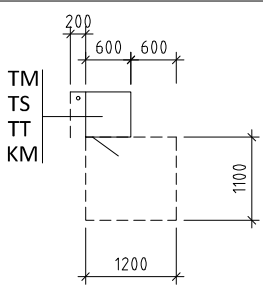
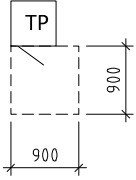
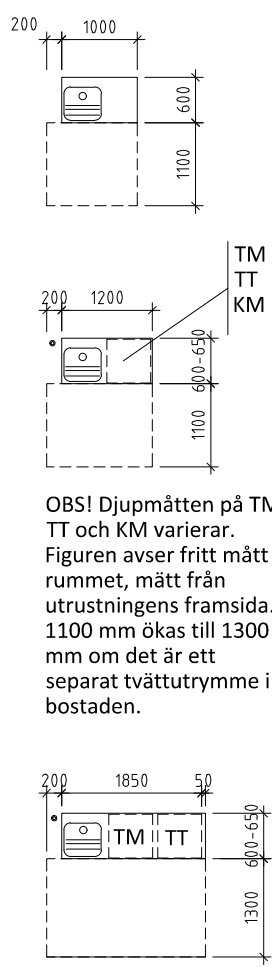

Tabell 9 - Allmänna utrymmen

Allmänna ytor	
<p>Rullstolsförråd</p>	 <p>Ett funktionellt rullstolsförråd kräver att det finns tillräckligt med yta för två rullstolar att stå bredvid varandra och det ska även finnas en friyta inne i förrådet som gör att det är lätt att förflytta sig mellan en utomhus- och en inomhusrullstol. Dessutom ska det gå att ta sig väderskyddat mellan rullstolsförrådet och lägenheten med rullstolen som är avsedd för inomhusbruk.</p>
<p>Förråd</p>	 <p>Utanför bostaden är det rullstolar med $\varnothing 1500$ mm som är dimensionerande.</p> <p>Minimimått för tillgängliga förråd. I mindre förråd på ca 1kvm till små bostäder, är det inte möjligt att komma in i med rullstol.</p> <p>Korridoren utanför behöver vara minst 1,5m om dörrens öppningsmått är minst 800 mm</p>
<p>Våningsplan, hiss med plats för sjukbår</p>	 <p>Enligt SS ISO-4190:1-2015 ska våningsplanet vara lika djupt som hissorgens längd.</p> <p>Vissa sjukdomstillstånd kräver att den sjuke ligger raklång vid bårtransport.</p>
<p>Slussar, utan dörrautomatik</p>	 <p>$d =$ Längden mätt från dörrbladets framkant med dörren i öppet läge, 90 grader.</p>
<p>Slussar, med dörrautomatik</p>	 <p>$d =$ Längden mätt från dörrbladets framkant med dörren i öppet läge, 90 grader.</p> <p>AK=Armbågskontakt</p>

Tabell 10 - Hygienrum

	Normalnivå	Höjd nivå	Sänkt nivå
	Grundläggande tillgänglighet	Utökad tillgänglighet	Utan krav på tillgänglighet
WC-stol med funktionsmått	 <p>Vägghängd med inbyggd tank</p> <p>Figurerna visar vilka mått som skall vara möjliga att anordna efter ändringar som t.ex. borttagning av badkar vid golvstående och vägghängd WC-stol</p>	 <p>Figuren visar vilka mått som skall vara möjliga att anordna efter ändringar som t.ex. borttagning av badkar</p>	
Tvättställ	 <p>Vattenlås och avlopp placeras nära vägg (40 mm fritt) eller i vägg.</p> <p>Vid anpassning uppfylls standarden även om tvättställ flyttas ut från väggen.</p>		
Badkar		För måttexempel se referenslitteratur	Som normalnivå
Duschplats		 <p>Funktionsyta för rullstolsburen person som under utförandet sitter i rullstol och assisteras av två personer.</p>	

Tabell 10 - Hygienrum forts.

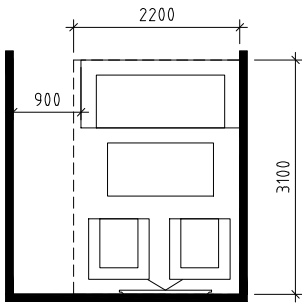
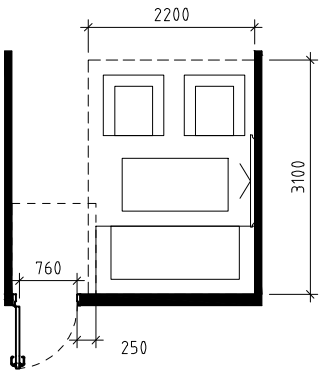
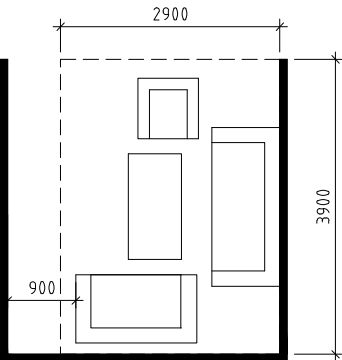
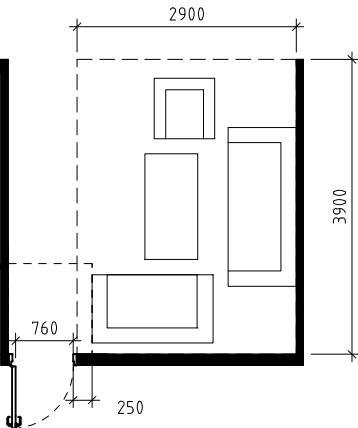
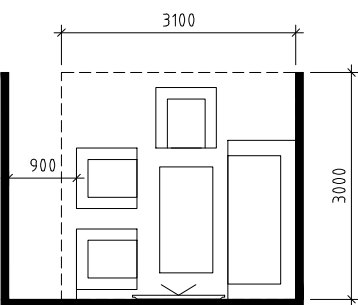
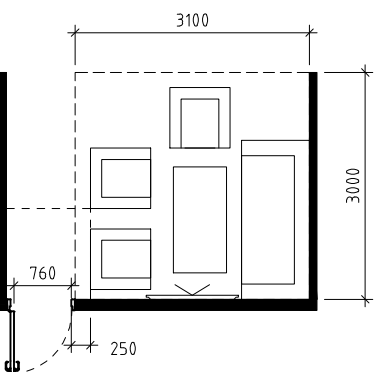
	Normalnivå	Höjd nivå	Sänkt nivå
	Grundläggande tillgänglighet	Utökad tillgänglighet	Utan krav på tillgänglighet
<p>Tvättmaskin TM Torktumlare TT Torkskåp TS Kombimaskin KM Tvättpelare TP (TP= TM med TT ovanpå)</p> <p>Tänk på luckans öppningsfunktion. Luckan går inte att hänga om på alla maskiner.</p>	 <p>Djupmättet på maskinerna varierar beroende på fabrikat.</p> <p>Plats för avlopp krävs vid sidan av maskin.</p>		
<p>Tvättbänk</p>	 <p>OBS! Djupmåttan på TM, TT och KM varierar. Figuren avser fritt mått i rummet, mätt från utrustningens framsida. 1100 mm ökas till 1300 mm om det är ett separat tvättutrymme i bostaden.</p> <p>OBS! Djupmåttan på TM, TT och KM varierar. Figuren avser fritt mått i rummet, mätt från utrustningens framsida.</p>		 <p>OBS! Djupmåttan på TM, TT och KM varierar. Figuren avser fritt mått i rummet, mätt från utrustningens framsida.</p> <p>OBS! Djupmåttan på TM, TT och KM varierar. Figuren avser fritt mått i rummet, mätt från utrustningens framsida.</p>

A.1	Allmänt, bilaga A är informativ och innehåller exempel på kombinationer av funktionsmått	24
A.2	Exempel sovrum	25
A.3	Exempel vardagsrum	26-27
A.4	Exempel exempel kök	28-33
A.5	Exempel hygienrum	34-37
A.6	Exempel planlösningar	38-41

Bilaga A.2 - Sovrum

	Normalnivå	Höjd nivå	Sänkt nivå
	Grundläggande tillgänglighet	Utökad tillgänglighet	Utan krav på tillgänglighet
<p>Parsäng i två-personssovrum med plats för barnsäng alternativt arbetsplats eller bokhylla</p> <p>Area reserverad för radiatorer, värmerör, schakt o.d. vilka ej får inkräkta på angivna funktionsmått.</p>			
<p>Enkelsäng med plats för barnsäng alternativt arbetsplats och bokhylla</p>			

Bilaga A.3 - Vardagsrum

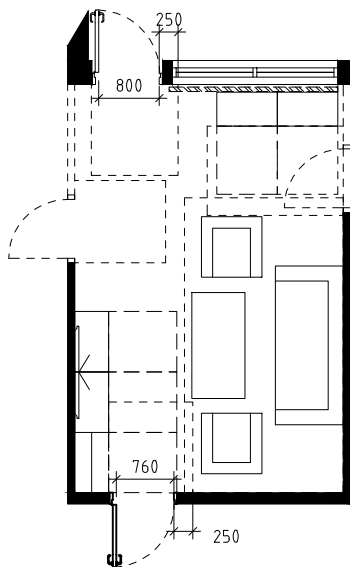
<p>Minsta bredd i vardagsrum med olika soffgrupper.</p> <p>En fåtölj kan ersättas med rullstol.</p> <p>OBS! Area reserverad för radiatorer, värmerör, schakt o.d. tillkommer vid behov.</p>	<p>Exempel på sittgrupper i vardagsrum i olika stora bostäder - se tabell A.3. Bostäder högst 35 kvm kan möbleras med kombinerad säng och soffa eller 2-sittsoffa och säng. I sittgrupper innehållande en tresitssoffa kan denna alternativt användas som gästsäng och en fåtölj kan vid behov bytas ut mot en rullstol. För personer i rullstol ska förflyttningväg fram till sittgrupp och till eventuell balkong/uteplats finnas.</p> <div style="display: flex; flex-wrap: wrap;"> <div style="width: 50%;"> <p>Vardagsrum för 2-3 personer</p> </div> <div style="width: 50%;"> <p>Vardagsrum för 2-3 personer</p> </div> <div style="width: 50%;"> <p>Vardagsrum för 4 och fler personer</p> </div> <div style="width: 50%;"> <p>Vardagsrum för 4 och fler personer</p> </div> <div style="width: 50%;"> <p>Vardagsrum för 4 och fler personer</p> </div> <div style="width: 50%;"> <p>Vardagsrum för 4 och fler personer</p> </div> </div>
---	---

Exempel på vardagsrum med flera dörrar

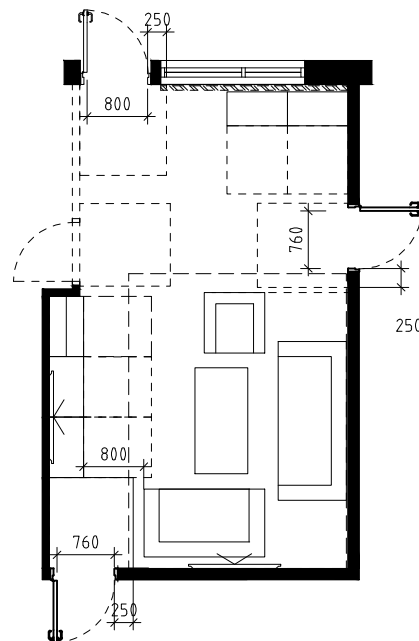
En fåtölj kan ersättas med rullstol

Area reserverad för radiatorer, värmerör, schakt o.d. vilka ej får inkräkta på funktionsmått.

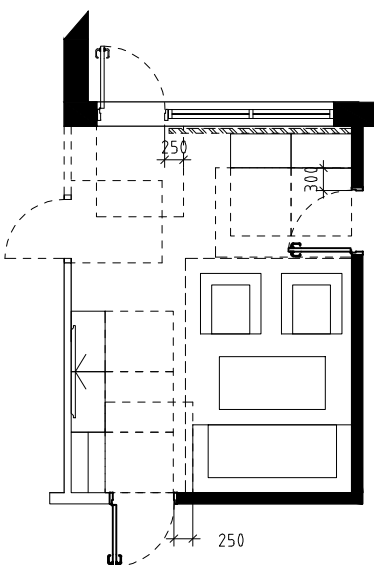
Exempel på möblering vardagsrum med flera dörrar

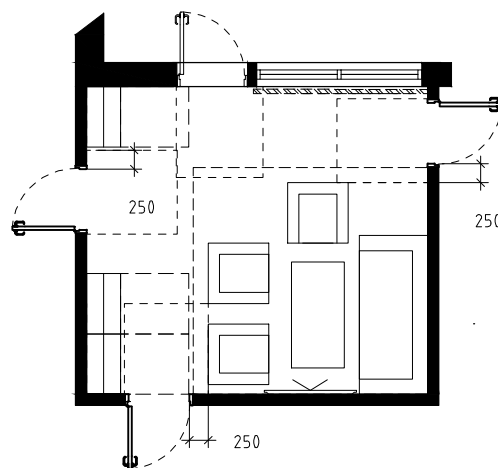
Vardagsrum för 2-3 personer

Vardagsrum för 4 och fler personer

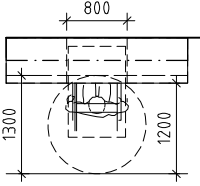
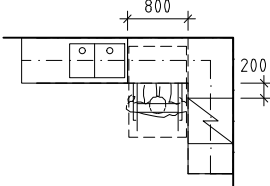
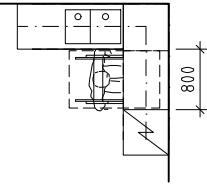
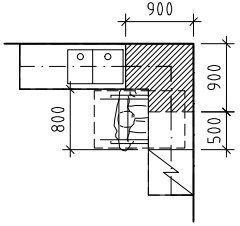
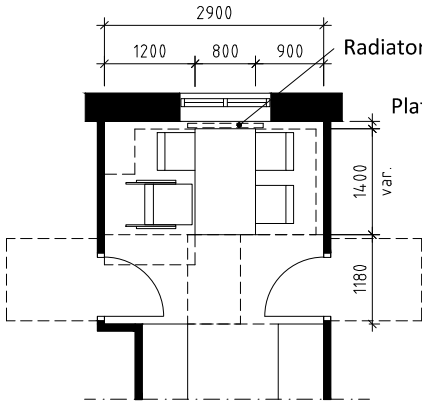
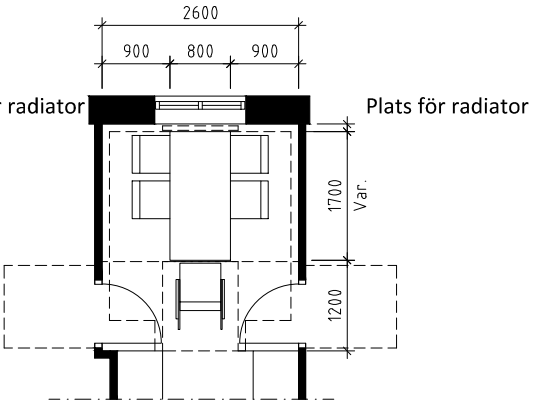

Vardagsrum för 2-3 personer

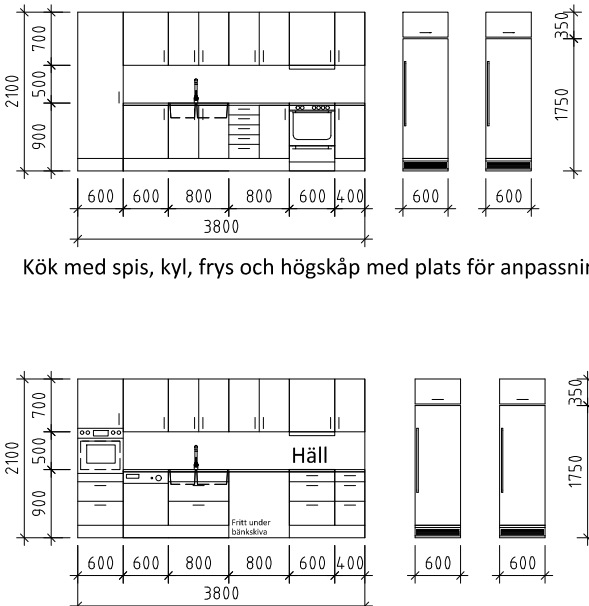

Vardagsrum för 4 och fler personer

Bilaga A.4 - Exempel kök

Normalnivå	
Grundläggande tillgänglighet	
<p>Inredningslängder för matlagning</p>	<p>Förklaringar: A = avställningsyta H = högskåp (med utdragbara hyllor/lådor, kan ha inbyggd ugn/mikro) K = kylskåp (behöver inte uppta hela volymen) F = frysskåp (behöver inte uppta hela volymen) (DM) = ev. plats för diskmaskin (behöver inte finnas). Diskmaskin ska helst inte placeras mellan spis och diskho. = fri golvyta för kompletteringar. Ytan får reduceras med motsvarande bänklängd som överskrider normalnivån. Komplettering kan t ex vara högskåp för ugn och mikro. = avställningsyta, alternativt golvyta för kompletteringar vid bostadsanpassning.</p>
<p>Vinkling av bänkinredning</p> <p>Schakt får inte inkräkta på måtten.</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> </div> <p>Tillgänglig arbetsyta bör ha en fri golvyta på minst 800x1200 mm.</p> <p>Fri golvyta bör gå in 500 mm under bänkyta.</p> <p>Hörnskåp 900x900 mm kräver större ombyggnad för att få köket tillgängligt.</p>
	<p>Dörrplacering påverkar rummets storlek. Exempel parallellkök. Mellan möbler och vägg ska det vara 900 mm.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> </div>

	Normalnivå
	Grundläggande tillgänglighet
<p>Bostad avsedd för fler än 4 personer Matplats 8 pers.</p> <p>Olika utföranden vid samma inredningslängd</p>	<p>Exempel på kök med matplats för olika bostadsstorlekar. Ev. stödsivor, frisidor, beklädnadssidor och passbitar tillkommer.</p> <p>Kök med spis, kyl, frys och högskåp med plats för anpassning.</p> <p>Kök med spishäll, kyl, frys, inbyggd ugn och friyta under bänkskiva mellan diskho och spis.</p> <p>Inbyggd ugn i högskåp. Ugnens invändiga botten bör ligga i nivå med avställningsytan bredvid, dock högst 900 mm över golvet.</p> <p>Inbyggd ugn i högskåp placeras helst på samma sida som diskhon. Placeras ugnen bredvid kyl eller frys behövs en tjockare skiva emellan pga värmestrålning.</p> <p>Mikrovågsugn med sidhängd lucka bör placeras mellan 70 och 120 cm från golv. Mikrovågsugn bör ej placeras i överskåp. Mikron hamnar för högt och kan vara svår att nå för barn och rullstolsburna och risken för brännskador ökar. Alternativ placering på bänk bör finnas.</p> <p>Lådor intill spis bör förses med barnspärr.</p>

Bilaga A.4 - Exempel kök forts 2

Normalnivå	
Grundläggande tillgänglighet	
<p>Bostad avsedd för en studerande högst 35 kvm Matplats 2 pers.</p>	<p>Exempel på kök med matplats för olika bostadsstorlekar. Ev. stödsivor, frisdor, beklädnadsidor och passbitar tillkommer.</p> <p>OBS! Kylskåp och frysskåp ofta djupare än 600 mm.</p>
<p>Bostad avsedd för 1 person högst 35 kvm Matplats 3 pers.</p>	
<p>Bostad avsedd för 1 person högst 55 kvm Matplats 3 pers.</p>	

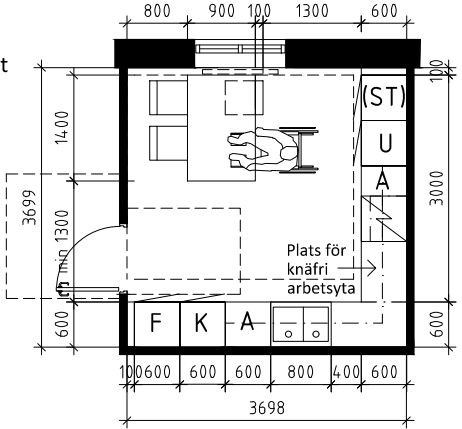
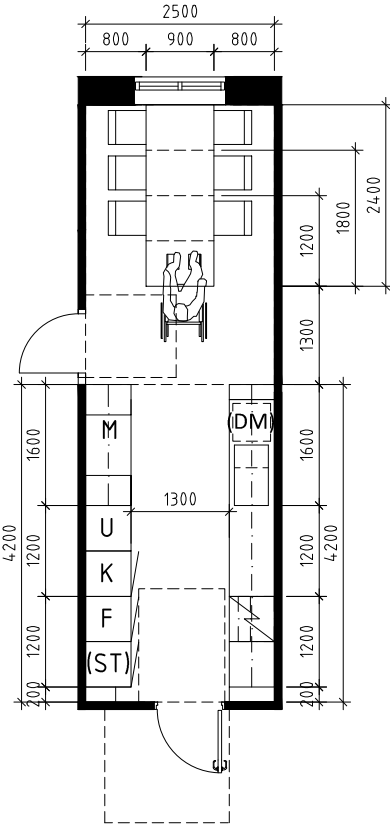
Bilaga A.4 - Exempel kök forts 3

Normalnivå	
Grundläggande tillgänglighet	
<p>Bostad avsedd för 2 person Matplats 4 pers.</p>	<p>Exempel på kök med matplats för olika bostadsstorlekar. Ev. stödsivor, frisidor, beklädnadssidor och passbitar tillkommer. OBS! Nya kylskåp ofta djupare än 600</p>
<p>Bostad avsedd för 3 person Matplats 5 pers.</p>	

Bilaga A.4 - Exempel kök forts 4

Normalnivå	
Grundläggande tillgänglighet	
<p>Bostad avsedd för 3-4 person Matplats 6 pers.</p>	<p>Exempel på kök med matplats för olika bostadsstorlekar. Ev. stödsivor, frisidor, beklädnadssidor och passbitar tillkommer. OBS! Nya kylskåp ofta djupare än 600 mm.</p> <p>The diagrams illustrate four kitchen layouts:</p> <ul style="list-style-type: none"> Top-left: Kitchen units (F, K, U) and dining table (DM) arranged in a U-shape. Dimensions include 3350, 2000, 900, 6000, 3000, 600, 600, 800, 600, 600, 50, and 100. Top-right: Kitchen units (F, K) and dining table (DM) arranged in a U-shape. Dimensions include 3400, 1200, 100, 3200, 4100, 200, 600, 600, 2400, and 800. Bottom-left: Kitchen units (F, U) and dining table (DM) arranged in a U-shape. Dimensions include 3400, 1200, 200, 2100, 600, 1200, 2500, 3900, 600, 600, 600, 600, 3000, and 600. Bottom-right: Kitchen units (F, K, U) and dining table (DM) arranged in a U-shape. Dimensions include 5200, 2400, 300, 600, 1200, 600, 5200, 2200, 4000, 2600, 400, 600, 800, 400, 400, 400, 600, 1200, 600, and 100.

Bilaga A.4 - Exempel kök forts 5

	<p>Höjd nivå</p> <p>Utökad tillgänglighet</p>
<p>Bostad avsedd för 2 personer Matplats 4 pers.</p>	<p>Exempel på kök med matplats för utökad tillgänglighet Ev. stödskivor, frisor, beklädnadssidor och passbitar tillkommer.</p>
<p>Bostad avsedd för 4 personer Matplats 6 pers.</p>	

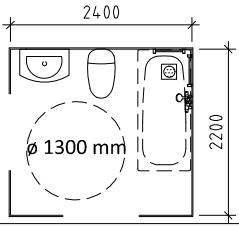

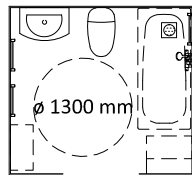
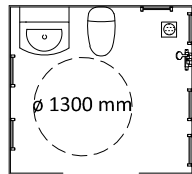
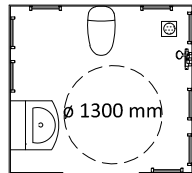
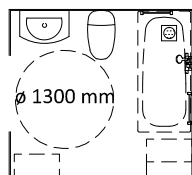
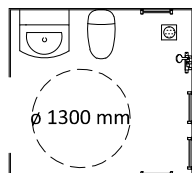
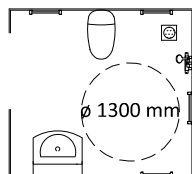
Bilaga A.5 - Hygienrum

	Normalnivå	Höjd nivå	Sänkt nivå												
	Grundläggande tillgänglighet	Utökad tillgänglighet	Utän krav på tillgänglighet												
<p>Exempel på toalett badrum duschrum-bad/ duschrum-tvätt</p> <p>Alla dörrar till hygienutrymmen ska vara utåtgående alternativt skjutdörrar.</p> <p>Angivna totalmått för rummet avser fritt totalmått mellan färdig väggbeklädnad av exempelvis kakel.</p>	<p>Utan duschskärm Om duschskärm monteras måste den vara vikbar för att utrymmet ska vara tillgängligt.</p>	<p>Tillgänglighet för personer som klarar sig själv.</p> <p>Duscharmaturen sättes 700 mm från hörn. Golvbrunn så nära hörn men så långt från dörr som möjligt.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>x</th> <th>y</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>800</td> <td>850</td> </tr> <tr> <td>700</td> <td>950</td> </tr> <tr> <td>600</td> <td>1050</td> </tr> <tr> <td>500</td> <td>1150</td> </tr> <tr> <td>400</td> <td>1600</td> </tr> </tbody> </table>	x	y	800	850	700	950	600	1050	500	1150	400	1600
	x	y													
	800	850													
	700	950													
600	1050														
500	1150														
400	1600														
<p>Badkar</p>	<p>Hygienrum för person i rullstol och hjälpare</p>														
<p>Dusch utan skärm</p>															
<p>Dusch med vikbar skärm</p> <p>Vikbar duschskärm ska kunna vikas förbi duscharmaturen</p>	<p>Hygienrum som fungerar med duschvagn 1990x770 mm (andra mått finns)</p>														
<p>Fast duschskärm</p> <p>Mått mellan toalettstol och vägg utökas om duschskärm monteras</p>															

Bilaga A.5 - Hygienrum forts 1

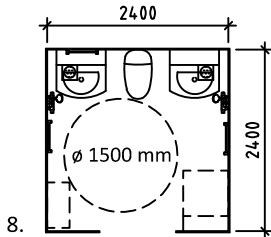
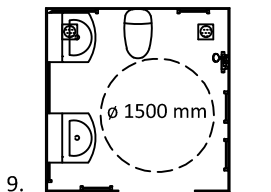
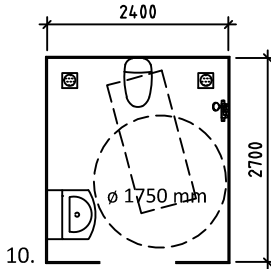
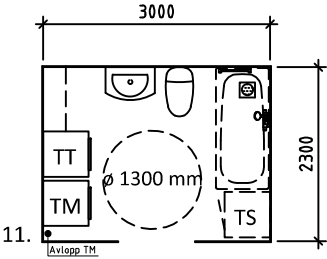
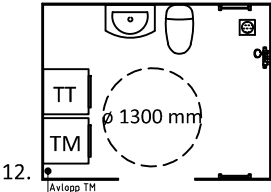
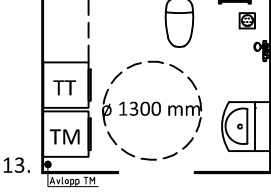
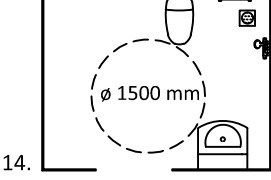
	Normalnivå	Höjd nivå	Sänkt nivå
	Grundläggande tillgänglighet	Utökad tillgänglighet	Utan krav på tillgänglighet
<p>Exempel på toalett badrum duschrum-bad/ duschrum-tvätt</p> <p>Alla dörrar till hygienutrymmen ska vara utåtgående alternativt skjutsdörrar.</p> <p>Angivna totalmått för rummet avser fritt totalmått mellan färdig väggbeklädnad av exempelvis kakel.</p>	<p>Dusch med vikbar skärm</p> <p>Tillgänglighet med rullstol förutsätter att duschväggen kan vikas undan förbi duscharmaturen</p>	<p>Tvättmaskin och torktumlare måste stå placerade var för sig och vara möjliga att ställa på sockel för att personer i rullstol eller gående med rollator skall nå in i maskinen.</p> <p>Mått mellan toalettstol och vägg utökas om duschskärm monteras. Se föregående sida</p>	
	<p>Dusch utan skärm</p>		
	<p>Badkar</p>		
	<p>Badkar</p>		
	<p>Dusch utan skärm</p> <p>Mått mellan toalettstol och vägg utökas om duschskärm monteras. Se föregående sida</p>		

Bilaga A.5 - Hygienrum forts 3

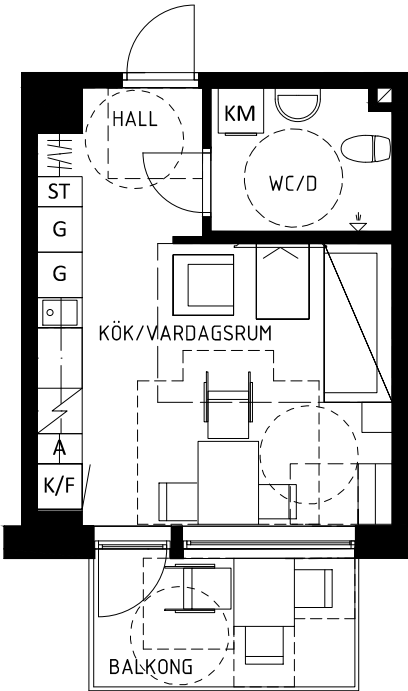
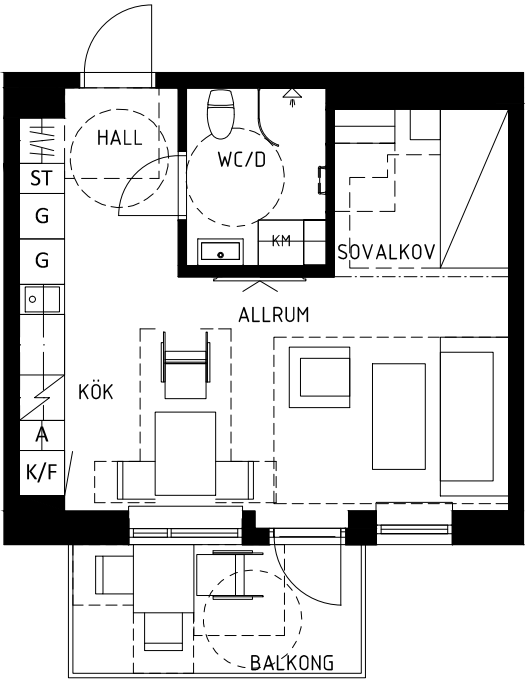
Normalnivå		
Grundläggande tillgänglighet		
<p>Exempel på toalett med bad eller dusch med invändigt fritt mått: 2400x2200 mm*</p>	<p>Grundvariant</p> <p>1.</p>	<p>Förklaringar:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Angivna mått avser fritt totalmått mellan färdig väggbeklädnad av exempelvis kakel. - 2400 mm medger plats för hjälpare vid endera sidan av toalettstolen enligt Arbetsmiljöverkets krav. <p> 700 mm duscharmaturens placering från hörn väggmonterat stödhandtag duscharmatur golvbrunn placerad 200 mm från väggarna i borte hörnet från dörren ger ett maximalt avstånd till dörrens tröskel för att kunna ge ett fall på max 1:50. Avståndet ger förutsättningar för en tröskelfri dörrlösning. </p>
<p>Dörrplacering mittemot WC-stol</p>	<p>Nedanstående exempel visar hur grundvarianten kan förändras utifrån förändrade behov.</p> <p>2. Komplettering med skåp och hyllor.</p> <p>3. Komplettering med stödhandtag.</p> <p>4. Alternativ placering av tvättställ.</p>	<p>Samtliga varianter går att spegelvända.</p> <p>Samtliga dörrar är utåtgående.</p> <p>Samtliga exempel på normalnivå klarar höjd nivå's friyta vid dörr.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grundvarianten, kan förändras på ett enkelt sätt efter behov och utan krävande ombyggnader. 2. Alternativvariant visar att det går att komplettera med badkar, skötbord och flera skåp. 3. Alternativvariant visar att det går att ta bort kompletteringarna när det finns behov av stora ytor och förse väggytorna med stödhandtag efter behov för gående som behöver ett extra stöd. Stödhandtagen kan alltid, i alla varianterna, monteras vertikalt, horisontellt eller diagonalt där de bäst behövs på vägg eller skåp. Dessutom finns det produkter i form av stödhandtag som kan monteras vertikalt mellan golv-tak och var som helst i rummet. Dessa stödhandtag är inte inritade i hygienrummen eftersom de kan placeras där de bäst behövs. 4. Alternativvariant gällande tvättställs placering.
<p>Dörrplacering mittemot Duschplats</p>	 <p>5. Komplettering med skåp och hyllor.</p> <p>6. Komplettering med stödhandtag.</p> <p>7. Alternativ placering av tvättställ.</p>	<p>7. Samma som varianterna 2-6 dock med annan dörrplacering.</p>

Bilaga A.5 - Hygienrum forts 4

	Normalnivå	Höjd nivå	Sänkt nivå
	Grundläggande tillgänglighet	Utökad tillgänglighet	Utan krav på tillgänglighet
<p>Exempel på toalett med bad eller dusch med invändigt fritt mått: 2400x2200 mm</p>		<p>8. </p> <p>9. </p>	<p>Med två golvbrunnar från början kan handfatet placeras på endera sidan om WC-stolen. Denna lösning ger en stor flexibilitet när det gäller tvättställets placering och duschplatsens anordnande. Speciellt om detta sker i kombination med inredning för flyttbara duscharmaturer och tvättstall som finns på marknaden. Denna variant har även plats för förvaringskåp och hyllor.</p>
<p>Exempel på toalett med plats för duschvagn med invändigt fritt mått: 2400x2700 mm</p>		<p>10. </p>	
<p>Exempel på toalett med bad eller dusch och tvätt med invändigt fritt mått: 3000x2300 mm</p>	<p>11. </p> <p>Exemplen nedan visar hur en grundvariant kan förändras alltefter förändrade behov.</p> <p>12. </p> <p>13. </p> <p>14. </p>		

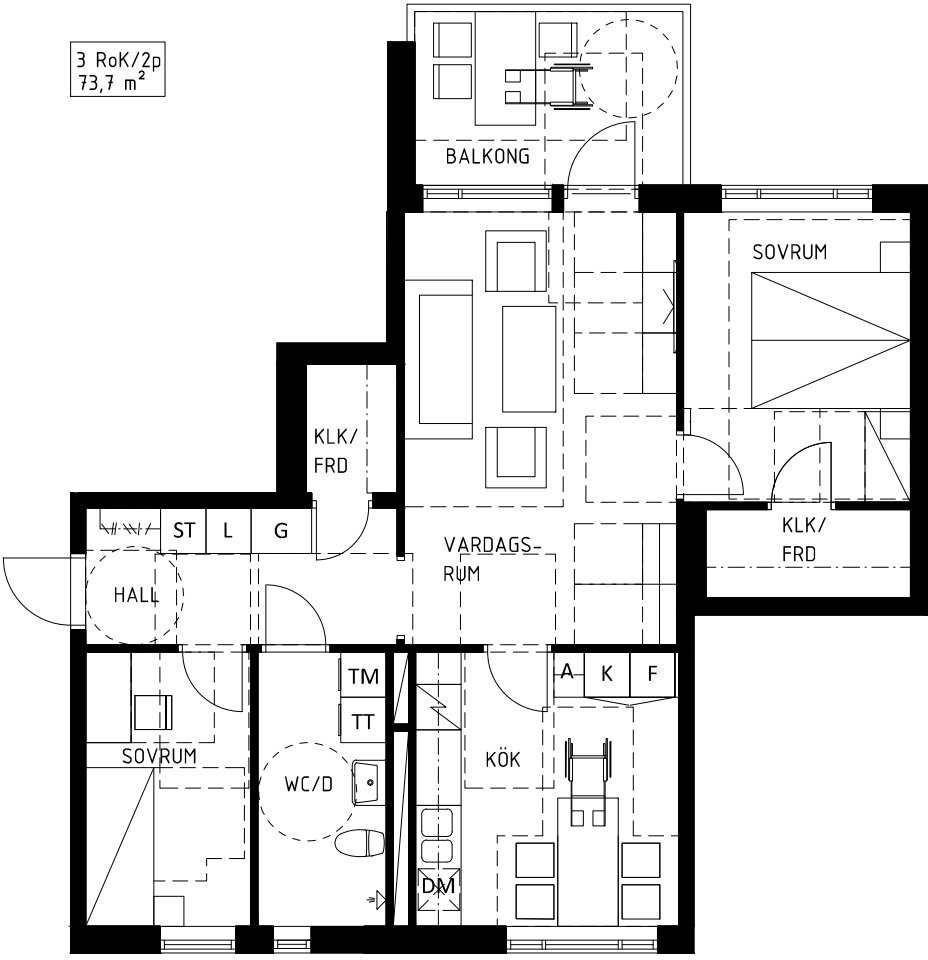
Bilaga A.6 - Exempel planlösningar

	Normalnivå
	Grundläggande tillgänglighet
<p>Bostad för 1 person högst 35kvm</p>	<div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: center;"> <div style="display: flex; align-items: center; margin-bottom: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 10px;">1 RoK/1p 27 m²</div> </div> <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 10px;">1 RoK/1p 35 m²</div> </div> </div>

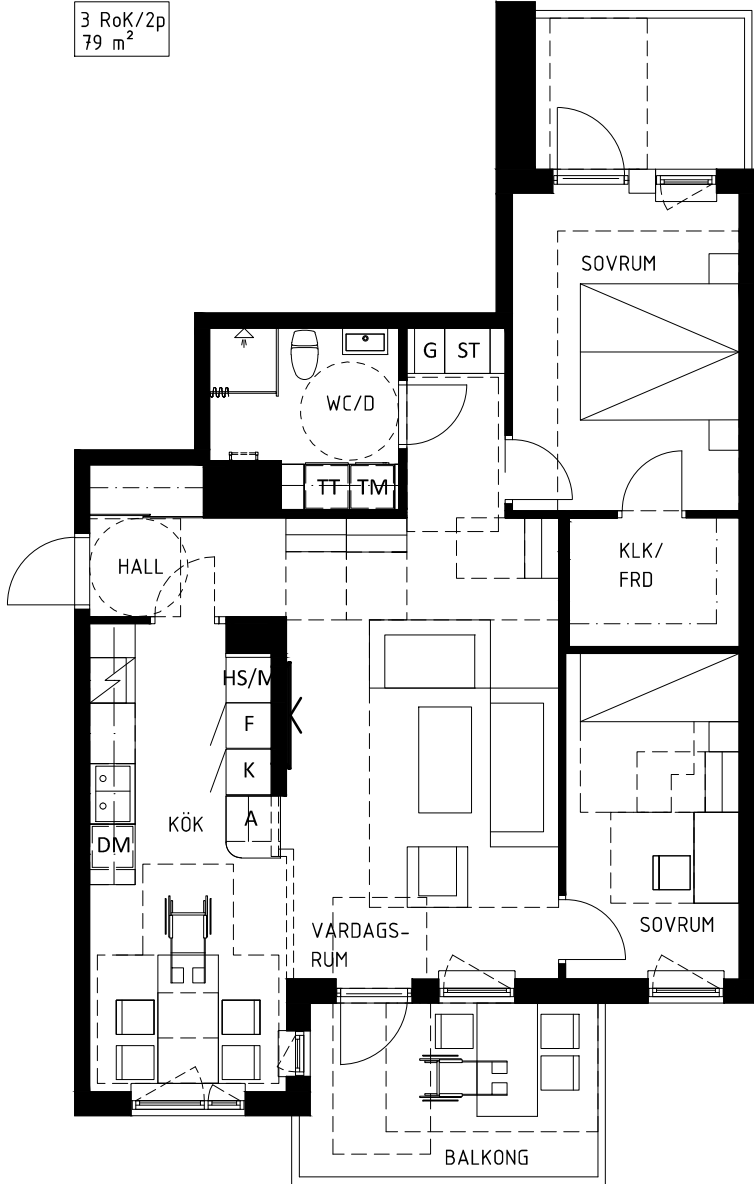
Bilaga A.6 - Exempel planlösningar forts 1

Normalnivå	
Grundläggande tillgänglighet	
<p>Bostad 55 kvm för 1 person</p>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 10px;"> <p>2 RoK/1p 54,5 m²</p> </div>
<p>Bostad över 55 kvm för 2 personer</p>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 10px;"> <p>2 RoK/2p 63 m²</p> </div>

Bilaga A.6 - Exempel planlösningar forts 2

	Normalnivå
	Grundläggande tillgänglighet
Bostad över 55 kvm för 3 personer	<p data-bbox="454 443 550 497">3 RoK/2p 73,7 m²</p> <p>The floor plan shows a 3-room apartment with the following rooms and features:</p> <ul style="list-style-type: none"> BALKONG: Balcony at the top. SOVRUM: Two bedrooms, one on the right and one on the bottom left. KLK/FRD: Two closets, one between the top balcony and living area, and one between the living area and the bottom bedroom. VARDAGSRUM: Living room in the center. HALL: Hallway on the left side. KÖK: Kitchen at the bottom center. WC/D: Bathroom and toilet at the bottom center. TM, TT, A, K, F, DM: Various utility and storage areas. ST, L, G: Stairs, landing, and garage area on the left. <p>Accessibility features are indicated by dashed lines and circles around the main living and bedroom areas, and a thick black line outlines the main living and bedroom areas.</p>

Bilaga A.6 - Exempel planlösningar forts 3

	Normalnivå
	Grundläggande tillgänglighet
Bostad över 55 kvm för 3 personer	<p data-bbox="469 371 564 427">3 RoK/2p 79 m²</p>

Litteraturförteckning

- Bygg Ikapp, AB Svensk Byggtjänst, ISBN: 978-91-7333-718-2.
- Bra bostadsutformning- Boverket, Regler, kvalitet, kostnader och exempel för flerbostadshus, ISBN: 91-7147-832-9.
- Särskilt boende för äldre – arbetsmiljö, Arbetsmiljöverket, maj 2014.
- Enklare utan hinder, Idébok Boverket, ISBN: 91-7147-857-4.
- Arjo Huntleigh Guidebook Architects and Planners, Arjo Huntleigh, ISBN: 978-91-637-5683-2.
- Konsoliderad version av boverkets byggregler BFS 2018:4 (BFS 2011:6) hänvisar till SS 914221 i följande avsnitt:
  - 3:142 Entré och kommunikationsutrymmen
  - 3:143 Dörrar och portar
  - 3:146 Tillgänglighet och användbarhet i enskilda bostäder i ett plan.
  - 3:22 Allmänt om utformning av bostäder
  - 3.23 Bostadskomplement
  - 3:511 Tillgänglighet och användbarhet i byggnader

Länkar

- Boverket www.boverket.se
- Arbetsmiljöverket www.av.se
- Konsumentverket www.konsumentverket.se
- Boverket och Konsumentverket www.omBoende.se